

**BOSHLANG‘ICH SINFI O‘QUVCHILARINI XALQARO BAHOLASH
DASTURI ORQALI O‘QISH, MATEMATIKA VA TABIIY-ILMIY
SAVODXONLIKLARINI O‘RGANISH TEHNOLOGIYALARINING
ME‘YORIY-HUQUQIY ASOSLARI**

Burxonov Shavqiddin Sherali o‘g‘li

Jizzax davlat pedagogika universiteti

II bosqich magistranti

Email: shburxonov@mail.ru

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada respublika xalq ta'limi tizimida ta'lim sifatini baholash sohasidagi xalqaro tadqiqotlarni tashkil etish, xalqaro aloqalarni o'rnatish, o'quvchi-yoshlarning ilmiy-tadqiqot va innovatsiya faoliyatini, eng avvalo, yosh avlodning ijodiy g'oyalari va ijodkorligini har tomonlama qo'llab-quvvatlash hamda rag'batlantirish maqsadida Vazirlar Mahkamasining qarori haqida so'z boradi.

Kalit so'zlar: Xalqaro baholash, PISA, PIRLS, TALIS, TIMSS.

АННОТАЦИЯ

В данной статье речь идет о постановлении Кабинета министров в целях организации международных исследований в области оценки качества образования в системе народного образования республики, установления международных связей, всесторонней поддержки и стимулирования научно-исследовательской и инновационной деятельности учащихся и молодежи, прежде всего творческих идей и творчества подрастающего поколения.

Ключевые слова: международная оценка, PISA, PIRLS, TALIS, TIMSS.

ANNOTATION

This article will talk about the decision of the Cabinet of Ministers in order to organize international research in the field of assessment of the quality of education in the Republican public education system, establish international relations, to comprehensively support and encourage the research and innovation activities of students and young people, above all, creative ideas and creativity of the younger generation.

Keywords: *International Assessment, PISA, PIRLS, TALIS, TIMSS.*

Respublika xalq ta'limi tizimida ta'lim sifatini baholash sohasidagi xalqaro tadqiqotlarni tashkil etish, xalqaro aloqalarni o'rnatish, o'quvchi-yoshlarning ilmiy-tadqiqot va innovatsiya faoliyatini, eng avvalo, yosh avlodning ijodiy g'oyalari va ijodkorligini har tomonlama qo'llab-quvvatlash hamda rag'batlantirish maqsadida Vazirlar Mahkamasi tomonidan bir nechta qarorlar qilindi:

1. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Ta'lim sifatini nazorat qilish davlat inspeksiyasi (keyingi o'rinlarda Ta'lim inspeksiyasi deb ataladi), Xalq ta'limi vazirligi, Tashqi ishlar vazirligi hamda Moliya vazirligining:

a) quyidagi xalqaro baholash dasturlari bo'yicha xalqaro tadqiqotlarni (keyingi o'rinlarda xalqaro tadqiqotlar deb ataladi) tashkil etish:

Progress in International Reading and Literacy Study (PIRLS) — boshlang'ich 4-sinf o'quvchilarining matnni o'qish va tushunish darajasini baholash uchun;

Trends in International Mathematics and Science Study (TIMSS) — 4 va 8-sinf o'quvchilarining matematika va tabiiy yo'nalishdagi fanlardan o'zlashtirish darajasini baholash uchun;

The Programme for International Student Assessment (PISA) — 15 yoshli o'quvchilarning o'qish, matematika va tabiiy yo'nalishdagi fanlardan savodxonlik darajasini baholash uchun;

The Teaching and Learning International Survey (TALIS) — rahbar va pedagog kadrlarning umumiy oʻrta taʼlim muassasalarida oʻqitish va taʼlim olish muhitini hamda oʻqituvchilarning ish sharoitlarini oʻrganish uchun;

b) Oʻzbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Taʼlim sifatini nazorat qilish davlat inspeksiyasi huzurida Taʼlim sifatini baholash boʻyicha xalqaro tadqiqotlarni amalga oshirish milliy markazini tashkil etish toʻgʻrisidagi takliflariga rozilik berildi.

2. Milliy markazning asosiy vazifalari va faoliyatining yoʻnalishlari etib quyidagilar belgilandi:

✚ xalqaro tadqiqotlarni tashkil etish hamda muvofiqlashtirishda Oʻzbekiston Respublikasining vakili sifatida ishtirok etish;

✚ taʼlim tizimida oʻqish, matematika va tabiiy yoʻnalishdagi fanlardan savodxonlik darajasini rivojlantirishning innovatsion metodlarini ishlab chiqish va joriy etishga yoʻnaltirilgan ilmiy izlanishlar olib borish;

✚ taʼlim sifatini baholash sohasida xalqaro aloqalarni oʻrnatish, xalqaro loyihalarni ishlab chiqish va amalga oshirish, xalqaro ilmiy anjumanlar va simpoziumlarni tashkil etish va oʻtkazishda ishtirok etish;

✚ taʼlim sifatini baholash sohasida fundamental va amaliy tadqiqotlar oʻtkazish;

✚ taʼlim sifatini baholash boʻyicha tadqiqotlarni ilmiy va uslubiy jihatdan qoʻllab-quvvatlash;

✚ umumiy oʻrta taʼlim muassasalarining xalqaro tadqiqotlarda muvaffaqiyatli ishtirok etishini taʼminlash;

✚ Oʻzbekiston Respublikasining xalqaro baholash dasturlarida qayd etgan natijalarini boshqa davlatlar natijalari bilan qiyosiy taqqoslash;

✚ xalqaro baholash dasturlarini taʼlim jarayoniga joriy etish boʻyicha tizimli monitoring olib borish, ushbu sohadagi ilgʻor tajribani ommalashtirish va uning asosida taʼlim muassasalari uchun tavsiyalar va qoʻllanmalar ishlab chiqishda ishtirok etish;

✚ o'qitishning innovatsion usullaridan foydalangan holda o'qish, matematika va tabiiy yo'nalishdagi fanlar bo'yicha pedagog kadrlarning malakasini oshirish bo'yicha o'quv-uslubiy tavsiyalar tayyorlash.

3. Quyidagilar:

Xalqaro tadqiqotlarda O'zbekiston Respublikasining ishtirok etishiga tayyorgarlik ko'rish bo'yicha "yo'l xaritasi" 1-ilovaga muvofiq;

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Ta'lim sifatini nazorat qilish davlat inspeksiyasi huzuridagi Ta'lim sifatini baholash bo'yicha xalqaro tadqiqotlarni amalga oshirish milliy markazining tuzilmasi 2-ilovaga muvofiq tasdiqlandi.

Ta'lim inspeksiyasi boshlig'iga, zarur hollarda, Milliy markaz tuzilmasiga xodimlarning umumiy cheklangan soni hamda mehnatga haq to'lash jamg'armasi doirasida o'zgartirishlar kiritish huquqi berildi.

Yuqoridagi qabul qilingan qarorlardan shuni xulosa qilish mumkinki, o'quvchilarini xalqaro baholash dasturi orqali o'qish, matematika va tabiiy-ilmiy savodxonliklarini oshirish va ularning mantiqiy fikrlash doirasini yanada takomillashtirishdan iborat hisoblanadi. Buning uchun bizga eng avvalo, yuqori natijlarga ko'rsatgan xorij tajribalaridan foydalanishni taqozo etadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Xalqaro baholash dasturlari bo'yicha xalqaro tadqiqotlarda O'zbekiston Respublikasining ishtirok etishiga tayyorgarlik ko'rish bo'yicha Vazirlar Mahkamasining 2018-yil 8-dekabrda 997-son qarori. Toshkent sh. 2018 y.

2. **H.B.Saypillayeva. "Mechanisms of library culture development in students".** *Web of Scholars: Multidimensional Research Journal (MRJ)-_Volume: 01 Issue: 06 / 2022.*

3. **H.B.Saypillayeva. "The role of electronic educational literature for the system of continuing education".** *International Conference on Advance Research in Humanities, Sciences and Education. October 15 th 2022.*

4. **H.B.Saypillayeva. "Mecanisms for the development of a culture of reading in students".** *International Conference on Advance Research in Humanities, Sciences and Education. May 10 th 2022.*